

RIKSDAGENS SVAR 331/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen och lag om ändring av 18 och 36 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen och lag om ändring av 18 och 36 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (RP 246/2010 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 34/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen ger akt på hur lagstiftningens mål, såsom informationssystemens interoperabilitet och kostnadseffektivitet, genomförs och vidtar behövliga åtgärder om det visar sig att målen inte nås. Vidare förutsätter riksdagen att förvaltningsutskottet får en skriftlig utredning enligt 47 § 2 mom. i grundlagen om resultaten, inbegripet hur det frivilliga samarbetet ska gå vidare, under nästa valperiod.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att effektivisera verksamheten inom den offentliga förvaltningen samt förbättra de offentliga tjänsterna och deras tillgänglighet genom att föreskriva om styrning av informationsförvaltningen och om främjande och säkerställande av informationssystemens interoperabilitet inom den offentliga förvaltningen.

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

I denna lag föreskrivs om de skyldigheter som vissa myndigheter inom den offentliga förvaltningen har när de sköter informationsförvaltningsuppgifter.

Denna lag tillämpas på

- 1) statliga ämbetsverk och inrättningar samt statens affärsverk,
- 2) domstolar och andra rättskipningsorgan när de sköter administrativa uppgifter,
- 3) kommunala myndigheter när de sköter i lag föreskrivna uppgifter,
- 4) sammanslutningar och stiftelser med ett offentligt förvaltningsuppdrag när de utövar offentlig makt.

Denna lag tillämpas inte på

- 1) republikens presidents kansli,
- 2) riksdagen och dess ämbetsverk,
- 3) landskapsmyndigheterna samt statliga och kommunala myndigheter i landskapet Åland,
- 4) Finlands Bank,
- 5) universitet enligt universitetslagen (558/2009),
- 6) den evangelisk-lutherska kyrkan och den ortodoxa kyrkan i Finland,

7) bolag och sammanslutningar som verkställer arbetspensioner, lagstadgade skadeförsäkringar eller finansiering av arbetslöshetsförmåner,

8) Folkpensionsanstalten, med undantag av 5 § och 13 § 4 mom.

Inom informationsförvaltningen gäller i fråga om statliga myndigheters informationssäkerhet enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och statliga myndigheters förberedelser för undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1080/1991) de bestämmelser som finns i de nämnda lagarna.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen* en stödfunktion som tryggar skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter med hjälp av informations- och kommunikationstekniska metoder och förfaranden,

2) *informationssystemen inom den offentliga förvaltningen* adb-baserade databaser och data-lager för information som samlats in för ett specifikt syfte och som användaren kan utnyttja för att producera tjänster eller utföra andra uppgifter enligt systemets ändamål och krav på databehandlingen,

3) *den övergripande arkitekturen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen* en beskrivning av den övergripande struktur för informationsförvaltning som består av organisationer, tjänster, verksamhetsprocesser, hanterad information, informationssystem och teknik inom den offentliga förvaltningen och relationerna mellan dess enskilda delar,

4) *interoperabiliteten för informationssystemen inom den offentliga förvaltningen* informationssystemens tekniska och innehållsliga interoperabilitet med övriga myndigheters informationssystem inom den offentliga förvaltningen när systemen utnyttjar samma information.

2 kap.

Styrning av informationsförvaltningen

4 §

Styrning

Finansministeriet ska ha hand om den allmänna styrningen enligt denna lag av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningens myndigheter. Ministeriet ska särskilt sörja för

1) planering och beskrivning av den offentliga förvaltningens verksamhets-, informations-, system- och teknikarkitektur (*övergripande arkitektur*),

2) utarbetande och uppdatering av de beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten som den gemensamma övergripande arkitekturen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen förutsätter,

3) styrning av gemensamma tjänster för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen och av andra sådana åtgärder i anslutning till informationsförvaltningen som behövs med tanke på samordnad verksamhet.

Genom förordning av statsrådet får bestämmelser utfärdas om den gemensamma övergripande arkitektur för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen som grundar sig på den standard som avses i 6 §, till den del det är fråga om informations-, system- och teknikarkitektur och innehållet i de beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten som den övergripande arkitekturen förutsätter. I fråga om informationssystem som sammanslutningar eller stiftelser som utövar offentlig makt använder när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser endast om den informationsarkitektur som förutsätts för interoperabilitet och om innehållet i de beskrivningar och definitioner som informationsarkitekturen förutsätter.

Varje ministerium ska styra utvecklandet av informationsförvaltningen och informationsförvaltningsprojekt inom sitt ansvarsområde med beaktande av de syften och förpliktelser som anges i denna lag.

Innan en myndighet som avses i 2 § 2 mom. 1 och 2 punkten för sin del beslutar om upphandling som gäller informationsförvaltning eller om annan sådan upphandling som gäller informationsförvaltning och som avgörs av myndigheten och finansieras med anslag i statsbudgeten, ska myndigheten begära finansministeriets utlåtande i frågan, om upphandlingen har vittgående betydelse för verksamheten eller betydande ekonomiskt värde. Om myndigheten ovan vill avvika från finansministeriets utlåtande, ska den lämna över ärendet till ministeriet inom sitt förvaltningsområde för avgörande. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om upphandlingar som avses i denna paragraf och om finansministeriets behandlingsförfarande när det gäller utlåtandebäranden.

5 §

Delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen

För främjande av informationssamhällsutvecklingen inom den offentliga förvaltningen finns, i anslutning till finansministeriet, delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (Juhta). Delegationen är ett permanent samarbets- och förhandlingsorgan mellan statliga myndigheter, Folkpensionsanstalten och kommunala myndigheter. I delegationen kan det vid behov finnas representanter också för andra aktörer som deltar i främjandet av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen. Statsrådet tillsätter delegationen för tre år i sänder.

Delegationen har till uppgift att främja förnyandet och införandet av verksamhetssätten och tjänsteproduktionssätten inom den offentliga förvaltningen med hjälp av informations- och kommunikationsteknik samt att utfärda rekommendationer om informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen. Bestämmelser om delegationens beslutsfattande och om organiseringen av dess verksamhet samt närmare bestämmelser om delegationens sammansättning och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Standard för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen

Finansministeriet får besluta att en rekommendation som delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen utfärdar när det gäller den gemensamma övergripande arkitekturen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen och de beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten som den övergripande arkitekturen förutsätter ska vara standard för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen.

3 kap.

Interoperabilitet

7 §

Interoperabiliteten för informationssystemen inom den offentliga förvaltningen

Myndigheterna inom den offentliga förvaltningen ska i syfte att möjliggöra och säkerställa interoperabiliteten för informationssystemen inom den offentliga förvaltningen planera och beskriva sin övergripande arkitektur samt iakttä den utarbetade och uppdaterade övergripande arkitekturen och de beskrivningar samt definitioner av interoperabiliteten som den övergripande arkitekturen förutsätter samt beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten mellan informationssystemen enligt ansvarsområde.

8 §

Informationssystemens interoperabilitet inom respektive ansvarsområde

Ministerierna ska inom sina ansvarsområden se till att beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten mellan informationssystemen inom deras ansvarsområden utarbetas och uppdateras. Bestämmelser om innehållet i beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten mellan informationssystemen inom ansvarsom-

rådet får utfärdas genom förordning av ministeriet. Om ovan avsedda beskrivningar och definitioner av interoperabiliteten omfattar informationssystem som sammanslutningar eller stiftelser som utövar offentlig makt använder när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter, får det genom förordning av ministeriet utfärdas bestämmelser om det beroende av och förhållande till informationssystemen hos myndigheterna inom den offentliga förvaltningen som förutsätts av dessa informationssystem med tanke på interoperabiliteten.

Om det inom två eller flera ministeriers ansvarsområden finns överlappande beskrivningar och definitioner som hindrar eller skadar interoperabiliteten mellan informationssystemen, ska ministerierna tillsammans komma överens om undanröjandet av överlappningarna.

9 §

Ändring av informationssystemen inom den offentliga förvaltningens myndigheter

Myndigheterna inom den offentliga förvaltningen ska se till att deras informationssystem överensstämmer med de krav på interoperabilitet enligt 4 och 8 § om vilka föreskrivs genom förordning av statsrådet eller ministeriet när informationssystemen ändras väsentligt eller när nya informationssystem och tjänster upphandlas eller när informationssystemen i övrigt utvecklas eller senast när serviceavtalen för informationssystemen löper ut.

Genom förordning av statsrådet får bestämmelser utfärdas om den tid efter ikraftträdandet av den förordning som avses i 4 § inom vilken informationssystemen inom den offentliga förvaltningens myndigheter ska överensstämma med de krav på interoperabilitet enligt 4 § om vilka det föreskrivs genom förordning av statsrådet. Genom förordning av ministeriet får bestämmelser utfärdas om den tid efter ikraftträdandet av den förordning som avses i 8 § inom vilken informationssystemen inom den offentliga förvaltningens myndigheter ska överensstämma med de krav på interoperabilitet enligt 8 § om

vilka det föreskrivs genom förordning av ministeriet.

10 §

Utnyttjande av registrerade uppgifter

Myndigheterna inom den offentliga förvaltningen ska sträva efter att ordna sin verksamhet så att de använder uppgifter som registrerats i de informationssystem som avses i denna paragraf, om myndighetens verksamhet förutsätter att dessa uppgifter används. Dessa informationssystem är

1) befolkningsdatasystemet enligt lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) och uppgifter enligt 7 § 1 mom. 1, 2 och 6 punkten i den lagen,

2) föreningsregistret enligt föreningslagen (503/1989),

3) handelsregistret enligt handelsregisterlagen (129/1979),

4) stiftelserregistret enligt lagen om stiftelser (109/1930),

5) fastighetsdatasystemet enligt lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002),

6) företags- och organisationsdatasystemet enligt företags- och organisationsdatalagen (244/2001).

Med de informationssystem som avses i 1 mom. jämföras också det informationssystem för terrängdata som förvaltas av Lantmäteriverket och Geodetiska institutet.

11 §

Gemensamma tjänster

Myndigheterna i 2 § 2 mom. 1—3 punkten ska använda de gemensamma informationstekniska lösningar som de behöver och som är en förutsättning för elektronisk kommunikation och som stöder anslutning till de elektroniska tjänsterna. Bestämmelser om de gemensamma informationstekniska lösningar som är en förutsättning för elektronisk kommunikation och som stöder

anslutning till de elektroniska tjänsterna och bestämmelser om i vilken omfattning lösningarna ska tillämpas får utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan en förordning av statsrådet utfärdas ska delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen höras i frågan.

Myndigheterna i 2 § 2 mom. 1 och 2 punkten ska använda de gemensamma grundläggande informationstekniktjänster och de gemensamma informationssystemtjänster som de behöver. Bestämmelser om de grundläggande informationstekniktjänster och de informationssystemtjänster som ska användas gemensamt och om i vilken omfattning tjänsterna ska användas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

12 §

Tillgång till information

Myndigheterna inom den offentliga förvaltningen ska se till att informationen om de beskrivningar och definitioner som avses i denna lag finns tillgänglig i informationstekniskt användbart format.

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 201 .

Myndigheterna inom den offentliga förvaltningen ska börja utarbeta beskrivningar av den övergripande arkitekturen enligt 7 § inom sex månader och slutföra arbetet inom tre år efter det att en i 4 § avsedd förordning av statsrådet som gäller frågan har trätt i kraft.

Myndigheterna inom den offentliga förvaltningen ska ta i bruk de tjänster enligt 11 § som de behöver inom två år efter det att tjänsten finns till förfogande och den förordning av statsrådet som avses i 11 § har trätt i kraft eller senast när serviceavtalet för en sådan tjänst som motsvarar

tjänsten i fråga och som upphandlats självständigt löper ut.

Den delegation som avses i statsrådets förordning om delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (145/2006) och som är verksam när denna lag

träder i kraft fortsätter sin mandatperiod ut som den delegation för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen som avses i denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 18 och 36 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 18 § 2 mom., sådant det lyder i lag 495/2005, samt
ändras 36 § 1 mom., sådant det lyder i lag 495/2005, som följer:

36 §

Utfärdande av förordning

Genom förordning av statsrådet kan det för fullgörande inom statsförvaltningen av skyldigheterna enligt 5 kap. föreskrivas om

1) en myndighets skyldighet att utreda och bedöma informationsmaterial som den har i sin besittning samt om hantering av materialet för genomförande av god informationshantering,

2) uppgifter som ska antecknas i diariér och andra dokumentregister samt i datasystembeskrivningar,

3) klassificering av informationsmaterial för genomförande av behövliga informationssäkerhetsåtgärder,

4) skyldighet att göra en anteckning om säkerhetsklass i handlingar, om obehörigt utlämnande av uppgifter ur dem kan orsaka skada för försvaret, statens säkerhet, internationella rela-

tioner eller annan allmän fördel på det sätt som avses i 24 § 1 mom. 2 och 7—10 punkten,

5) informationssäkerhetskrav i fråga om olika säkerhetsklasser, inbegripet krav på lokalers säkerhet, samt om tillämpning av informationssäkerhetskraven på sekretessbelagda handlingar och uppgifterna i dem samt på sådana handlingar vilkas överlåtelse av någon annan orsak begränsas i lag och uppgifterna i dem eller vilka innehåller uppgifter som enligt lag enbart kan användas för ett bestämt ändamål,

6) genomförande av öppenhet i verksamheten genom planering och organisering av informationsförmedlingen.

Denna lag träder i kraft den 201 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 1 mars 2011